

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A.Vivulskio g. 11, LT-03162 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – ministerija) parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 5 d. nutarimo Nr. 1206 „Dėl socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių dydžių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas parengtas siekiant įgyvendinti Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ (toliau – Programa), 117.1 papunktyje numatytas aktyvias skurdo ir socialinės atskirties mažinimo priemones.

Nutarimo projekto tikslas – įgyvendinti Lietuvos Respublikos socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymą (toliau – Įstatymas), kuris įpareigoja pagal Įstatyme patvirtintą metodiką kasmet apskaičiuoti minimalių vartojimo poreikių dydį (toliau – MVPD) ir jį taikyti ateinančių metų bazinės socialinės išmokos, šalpos pensijų bazės, tikslinių kompensacijų bazės ir valstybės remiamų pajamų dydžiams nustatyti. Įstatymo 3 straipsnyje nustatyta tvarka 2019 m. apskaičiuotas MVPD dydis yra 251 euras.

Siekiant mažinti skurdą ir socialinę atskirtį ir įgyvendinti gerovės valstybės siekį, vadovaujantis Įstatymo 2 straipsnio 6 dalimi, kurioje nustatyta, kad bazinės socialinės išmokos dydį, šalpos pensijų bazės dydį, tikslinių kompensacijų bazės dydį, valstybės remiamų pajamų dydį, valstybinių pensijų bazės dydį tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė, taip pat atsižvelgiant į Įstatymo 3 straipsnio 4 dalį ir valstybės finansines galimybes, Nutarimo projektu siūloma nuo 2020 m. sausio 1 d. patvirtinti:

- 1) 1 euru didesnę bazinės socialinės išmokos dydį – 39 eurai (šiuo metu – 38 eurai);
- 2) 8 eurai didesnę šalpos pensijų bazės dydį – 140 eurų (šiuo metu – 132 eurai);
- 3) 3 eurai didesnę tikslinių kompensacijų bazės dydį – 117 eurų (šiuo metu – 114 eurų);
- 4) 3 eurai didesnę valstybės remiamų pajamų dydį – 125 eurai (šiuo metu 122 eurai).

Bazinės socialinės išmokos dydis taikomas socialinės paramos išmokoms ir kitiems teisės aktų nustatytiems dydžiams apibrėžti ir apskaičiuoti, nuo jo priklauso šie išmokų vaikams ir kiti dydžiai: išmoka vaikui, išmoka privalomosios tarnybos kario vaikui, išmoka nėščiai moteriai, globos (rūpybos) išmoka, vienkartinė išmoka įsikurti, globos (rūpybos) išmokos tikslinis priedas, išmoka besimokančio ar studijuojančio asmens vaiko priežiūrai, išmoka gimus vienu metu daugiau kaip vienam vaikui, išmoka įvaikinus vaiką, vaiko laikinosios priežiūros išmoka, laidojimo pašalpa, parama palaikams parvežti, artistų kompensacinės išmokos, vaikų išlaikymo išmokos, socialinė parama mokiniams.

Su bazine socialine išmoka susijusias išmokas, kompensacijas ir socialinę paramą gauna apie 600 tūkst. asmenų.

Bazinės socialinės išmokos dydis taikomas apskaičiuojant išmokas buitiniams išlaidoms, pinigines išmokas nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą atlikusiems asmenims, dienpinigius, kariūnų stipendijas, apibrėžiant kompensuojamų kelionės, gyvenamųjų patalpų nuomos, persikėlimo išlaidų dydžius, mėnesio atlyginimą asmenims, vykstantiems dirbti į užsienio lietuvių bendruomenes, organizacijas ir kultūros įstaigas, taip pat įstatymų pagrindais sudarytų komisijų pirmininkų, jų pavaduotojų ir narių atlygį. Švietimo, mokslo ir sporto ministro valdymo sritį reguliuojančiuose teisės aktuose įtvirtintas bazinės socialinės išmokos dydis taikomas įvairioms stipendijoms (profesinių mokyklų moksleivių, aukštųjų mokyklų studentų, doktorantų, socialinėms ir kitoms stipendijoms), paramai (užsienio lietuviams; asmenims, vykstantiems į užsienio valstybes dirbti švietimo įstaigose, mokinių nemokamam maitinimui ir kt.) bei norminei studijų kainai apskaičiuoti.

Šalpos pensijų bazė yra Šalpos pensijų įstatyme nustatytų šalpos išmokų (šalpos neįgalumo pensijų, šalpos senatvės pensijų, šalpos našlaičių pensijų, šalpos kompensacijų ir socialinių pensijų) dydžio matas. Šalpos išmokų paskirtis – užtikrinti minimalias pajamas neįgalumo ir senatvės atvejais jokių pajamų negaunantiems arba labai mažas pajamas (kai socialinio draudimo pensija neviršija nustatyto šalpos pensijos dydžio) gaunantiems asmenims.

Šalpos išmokas gauna apie 60 tūkst. asmenų. Tai – našlaičiai, neįgalūs vaikai, nuo vaikystės neįgalūs suaugę asmenys, kiti neįgalieji ir senatvės pensijos amžių sukakę asmenys, kurie neįgijo stažo valstybinei socialinio draudimo pensijai gauti.

Įvertinant tai, kad didelė dalis senatvės pensijos amžių sukakusių asmenų ir neįgaliųjų patiria skurdo riziką, o šalpos pensijų bazės dydžio didinimas pagal Įstatymu nustatytą procentinį santykį su MVPD neužtikrina pakankamo šalpos pensijų bazės ir šalpos išmokų dydžių augimo, šalpos pensijų bazės dydis didinamas daugiau, nei numatyta Įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje, t. y. ne iki 135 eurų, o iki 140 eurų. Priėmus nutarimą ir padidėjus šalpos pensijų bazės dydžiui, šalpos išmokos, priklausomai nuo išmokos rūšies ir gavėjų kategorijos, padidėtų nuo 4 (šalpos našlaičių pensija) iki 18 eurų (šalpos neįgalumo pensija asmenims, netekusiems 100 procentų darbingumo iki 24 metų amžiaus).

Tikslinių kompensacijų bazė yra Tikslinių kompensacijų įstatyme nustatytų slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinių kompensacijų dydžio matas. Tikslines kompensacijas gauna neįgalieji, kuriems nustatyti specialieji poreikiai. Tai – papildoma išmoka, mokama kartu su socialinio draudimo arba šalpos pensija. Preliminariais skaičiavimais, tikslines kompensacijas gauna 93 tūkst. asmenų.

Padidėjus tikslinių kompensacijų bazės dydžiui, asmenims, kuriems nustatytas pirmojo lygio specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, tikslinė kompensacija padidės 3,3 euro, asmenims, kuriems nustatytas antrojo lygio specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, – 1,8 euro, asmenims, kuriems nustatytas pirmojo lygio specialusis nuolatinės slaugos poreikis, – 7,8 euro, asmenims, kuriems nustatytas antrojo lygio specialusis nuolatinės slaugos poreikis, – 5,7 euro.

Valstybės remiamų pajamų dydis taikomas vertinant asmens pajamas ir (ar) turtą, suteikiančius teisę asmenims gauti socialinę paramą, taip pat apibrėžiant ir apskaičiuojant socialinės paramos dydžius. Nuo valstybės remiamų pajamų dydžio priklauso socialinės pašalpos, būsto šildymo išlaidų kompensacijos, vienkartinės įsikūrimo pašalpos prieglobsčio gavėjams, mėnesinės pinigines pašalpos prieglobsčio gavėjams būtiniausioms reikmėms, pašalpos maistui ir smulkioms išlaidoms užsieniečiams, gyvenantiems Pabėgėlių priėmimo centre, mokėjimo už socialines paslaugas (išskyrus trumpalaikę ir ilgalaikę socialinę globą) dydžiai, teisė į mokinių nemokamą maitinimą ir paramą mokinio reikmenims įsigyti, papildomą išmoką vaikui nepasiturinčioms šeimoms, paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti, paramą palaikams parvežti.

Padidinus valstybės remiamų pajamų dydį, vidutinis socialinės pašalpos dydis, ministerijos preliminariais skaičiavimais, padidės nuo 81,2 iki 83,2 euro. Su valstybės remiamų pajamų dydžiu susijusias išmokas, socialinę paramą, kompensacijas ir socialines paslaugas papildomai gaus 16 050 asmenų.

Nutarimo projektu valstybinių pensijų bazės dydis, kuris šiuo metu yra 58 eurai, nekeičiamas.

Nutarimo projektu teikiamsi siūlymams įgyvendinti, ministerijos preliminariais skaičiavimais, papildomai numatyta skirti apie 27,7 mln. eurų, iš jų:

- 1) bazinės socialinės išmokos dydžiui didinti reikės apie 12,3 mln. eurų iš valstybės biudžeto;
- 2) šalpos pensijų bazės dydžiui didinti – 7,9 mln. eurų iš valstybės biudžeto;
- 3) tikslinių kompensacijų bazės dydžiui didinti – 4,9 mln. eurų iš valstybės biudžeto;
- 4) valstybės remiamų pajamų dydžiui didinti – 0,3 mln. eurų iš valstybės biudžeto ir 2,3 mln. eurų iš savivaldybių biudžetų lėšų.

Pažymėtina, kad nurodytas lėšų poreikis yra suplanuotas ir įtrauktas į Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą.

Nutarimo projektu siūlomiems pakeitimams dėl padidinto bazinės socialinės išmokos dydžio įgyvendinti iš Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai skiriamų valstybės biudžeto asignavimų gali prireikti apie 0,41 mln. eurų, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai – 1,9 mln. eurų. Šis valstybės biudžeto lėšų poreikis nesuplanuotas ir neįtrauktas į Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą.

Apibendrinant tai, kas išdėstyta, ir atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos ir Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos pateiktą informaciją, Nutarimo projektu teikiamsi siūlymams įgyvendinti, be suplanuotų lėšų, papildomai reikėtų skirti 2,31 mln. eurų, todėl bendras lėšų poreikis Nutarimo projektu teikiamsi siūlymams įgyvendinti yra 30,01 mln. eurų.

Priėmus nutarimą, priimti ar keisti kitų teisės aktų nereikės.

Nutarimo projektas buvo pateiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai ir Lietuvos savivaldybių asociacijai.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija ir Lietuvos savivaldybių asociacija pastabų neturėjo, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija apie tai, kad neturi pastabų, informavo telefonu. Lietuvos Respublikos kultūros ministerija per nustatytą terminą išvadoms gauti pastabų ir pasiūlymų nepateikė. Visuomenės pastabų ir pasiūlymų negauta.

Teikimas patikslintas pagal Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos pasiūlymą.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija pateiktoje išvadoje nurodė, jog, neskyrus jos valdymo sričiai reikalingų papildomų lėšų – 1,9 mln. eurų – bazinės socialinės išmokos dydžiui didinti, Nutarimo projektui pritarti negalės. Ministerija pažymi, kad Lietuvos Respublikos finansų ministerija išvadoje dėl Nutarimo projekto atkreipė dėmesį į tai, kad Nutarimo projektu siūlomų pakeitimų dėl padidintų socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių dydžių įgyvendinimą asignavimų valdytojai turės užtikrinti iš jiems numatytų 2020 metų asignavimų. Ministerijos nuomone, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai neturint galimybių papildomų lėšų – 1,9 mln. eurų – skirti iš šiuo metu Lietuvos Respublikos Seime svarstomame Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekte Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto

ministerijai numatytų 2020 metų asignavimų, papildomas lėšų poreikis turėtų būti suplanuotas Lietuvos Respublikos Vyriausybei tikslinant Lietuvos Respublikos Seimo grąžintą tobulinti Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą.

Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.

Nutarimo projektą parengė socialinės apsaugos ir darbo ministro patarėjas, laikinai vykdamasis Strateginių sprendimų paramos grupės vadovo funkcijas, Liutauras Vičkačka (tel. 8 706 64 235, el. p. Liutauras.Vickačka@socmin.lt) ir ministerijos Strateginių sprendimų paramos grupės vyriausioji specialistė Gražina Šapalaitė (tel. 8 706 68 128, el. p. Grazina.Sapalaite@socmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Suinteresuotų institucijų išvadų kopijos, 5 lapai.

Ministras

Linas Kukuraitis